

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

2018. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2019

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1. MĒRĶI UN TO IZPILDE	5
1.2. PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
2. DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES.....	11
2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	13
2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES.....	15
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	16
2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	18
2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME	19
3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS.....	21
4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI.....	23
5. PERSONĀLS	25
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	27
7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	29
8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2019.GADĀ.....	30

Pārskatā lietotie saīsinājumi

Centrs - Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs
CFLA - Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DNS - Dezoksiribonukleīnskābe
EEZ - Eiropas ekonomiskā zona
EID - Centra Ekspertīzes un izpētes departaments
ERAF - Eiropas Reģionālais attīstības fonds
ESF - Eiropas Sociālais fonds
IKT - Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
KPL – Kiminālprocesa likums
LABN - Centra Latvijas audu bankas nodaļa
LATAK - Latvijas nacionālais akreditācijas birojs
LU - Latvijas universitāte
RAKUS - Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
RFSA - Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes metode
RSU - Rīgas Stradiņa universitāte
SPKC - Slimību profilakses un kontroles centrs
TEP - Tiesu ekspertu padome
THL - Centra Tiesu histoloģijas laboratorija
TTL- Centra Tiesu toksikoloģijas laboratorija
TMĢSL - Centra Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija
TMKL - Centra Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija
TME - Tiesu medicīniskā ekspertīze
TSK - Toksikoloģijas un sepses klīnika
VARAM - Vides un reģionālās attīstības ministrija
ZMP - Zinātniski metodiskā padome
ZVA - Zāļu valsts aģentūra

Priekšvārds

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs (Centrs) ir sagatavojis 2018. gada publisko pārskatu, kura mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbības rezultātiem un piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu.

Publiskajā pārskatā atradīsiet faktus un skaitļus, kas raksturo tiesu medicīniskās un bioloģiskās ekspertīzes un izpētes, zinātnisko pētniecību un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā un ārstniecības iestāžu nodrošināšanu ar audu transplantātiem.

Tiesu medicīniskās dzīvo personu un mirušo ekspertīzes veic tiesu medicīnas eksperti piecās reģionālajās nodaļās, laboratoriskās izpētes un ekspertīzes – tiesu histoloģiskās, toksikoloģiskās, medicīniskās kriminālistikas, bioloģiskās seroloģiskās un ģenētiskās – notiek laboratorijās, savukārt Centra administrācija un tajā strādājošie dažādu jomu speciālisti ir tie, kuri stratēģiski plāno Centra darbu un sniedz atbalstu pamatfunkciju izpildē iesaistītām struktūrvienībām.

2018. gadā Centrā paveikti vairāki svarīgi un nozīmīgi darbi – turpināts darbs pie ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība", piesaistīts Tiesu administrācijas ESF projekta "Justīcija attīstībai»" finansiāls atbalsts tiesu ekspertu pieredzes apmaiņas braucieniem un kvalifikācijas paaugstināšanai, dalība Veselības ministrijas darba grupā un sniegti apsvērumi saistībā ar plānoto tiesu ekspertīžu institūta reformu.

2018. gadā būtiskākie notikumi saistāmi ar tiesu medicīnisko ekspertīžu tiesiskā regulējuma pinveidi, sniedzot iestādes viedokli un piedaloties starpministriju sanāksmēs par grozījumiem Ministra kabineta noteikumos Nr. 51 "Tiesmedicīnisko ekspertīžu veikšanas kārtība".

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kuri profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā.

Centra direktors

Egils Harasimjuks

1. PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir šādas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2 k-6, Rīgā, LV-1079; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā, LV-1079 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir reģistrēts Ārstniecības iestāžu reģistrā ar kodu 0100-16001.

Latvijas nacionālā akreditācijas birojā (LATAK) akreditētas:

- Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija DNS jomā,
- Tiesu toksikoloģijas laboratorija „Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā,
- Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija “Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode” jomā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (Kods 62), apakšprogramma: Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020) (Kods 0800).

1.1. Mērķi un to izpilde

Centra mērķi 2018.gadam un to izpilde

1.tabula.

Mērķi 2018.gadā	Izpilde
Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas un pacientu drošības koncepcijas ietvarā, attīstot pamatprocesu kvalitāti, nodrošinot ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju.	Izpildīts
Uzturēt un paaugstināt pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu, realizējot starptautisku sadarbību un apmācot tiesu medicīnas rezidentus	Izpildīts

1.2. Pārskata gadā notikušās būtiskās pārmaiņas

2018.gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāli-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē;
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

2018.gadā Centra speciālisti piedalījās diskusijās Veselības ministrijā, kā arī starpministriju sanāsmēs par grozījumiem 2001.gada 6.februāra ministru kabineta noteikumos Nr.51 "Tiesmedicīnisko ekspertīžu veikšanas kārtība" - sniedza priekšlikumus atbilstoši tiesu ekspertīžu normatīvajam regulējumam un Centra attīstības koncepcijai. Jaunie ministru kabineta noteikumi Nr.782 "Tiesmedicīnisko ekspertīžu veikšanas kārtība" stājās spēkā 2018.gada 14. decembrī.

2018.gadā notika Veselības ministrijas un Centra speciālistu diskusijas, kā arī starpinstitucionālās apspriedes par priekšlikumiem MK noteikumu Nr.265 41. pielikuma grozījumiem; diskusiju rezultātā Centra ierosinājumi ņemti vērā un 10.oktobrī projekts virzīts VM sabiedriskai apspriešanai.

2018.gadā Centrā paveikts liels darbs, nodrošinot maksas pakalpojumu cenrāža grozījumu izstrādi, kas pamatā tika veikti saistībā ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr.51 un sakarā ar atalgojuma palielināšanu ārstniecības personām. Grozījumi 2017.gada 16.augusta ministru kabineta noteikumiem Nr.475 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis" stājās spēkā 2019.gada 20. martā.

EID būtiskākie notikumi saistāmi ar ekspertīžu kvalitātes nodrošināšanu, ekspertīžu metožu un metodiskās dokumentācijas pilnveidošanu, kā arī Centra identificēto potenciālo neatbilstību avotu (risku) pārskatīšanu, vēršot īpašu uzmanību uz LABN un laboratoriju procesiem - metožu veikspēju un precizitāti ietekmējošajiem riska faktoriem.

Centra laboratorijās veiksmīgi noritējusi LATAK uzraudzības vizīte **akreditācijas sfēras** saglabāšanai (2.tabula); apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-03-2013) atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 līdz 2022.gada 20.novembrim.

2. tabula

Akreditācijas sfēra EID laboratorijās

Joma / laboratorija	Pielietotā metode (-es)
akreditācijas sfēras saglabāšana:	
DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā / TMĢSL	Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana, Nr.2-20/VTMEC-I/511, 3.versija, 25.07.2017.
psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos / TTL	Kanabinoīdu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/445 3.versija, 21.09.2015. Barbiturātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/446, 3.versija, 21.09.2015. Opiātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/447, 3. versija, 21.09.2015. Kokaīna identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/448, 3. versija, 21.09.2015.
ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrums / TMKL	Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode, Nr.2-20/VTMEC-I/450, 3. versija, 21.09.2015.

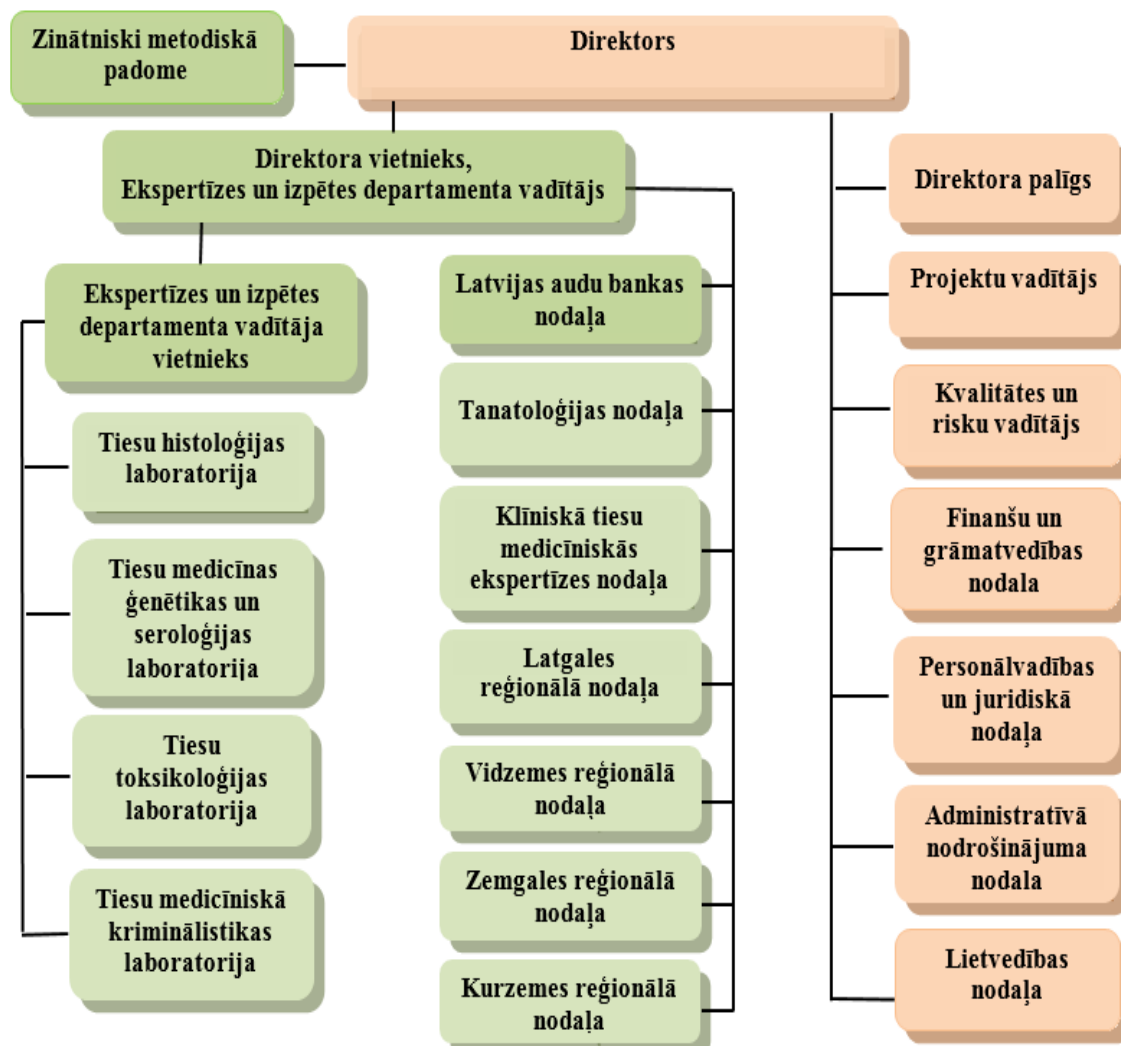
2018.gada 23.martā ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (CFLA) noslēgta Vienošanās par ERAF projekta Nr. 2.2.1.1/17/I/033 "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" īstenošanu specifiskā atbalsta mērķa 2.2.1. „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” ietvaros.

Specifiskā atbalsta mērķa 4.2.1. "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" ietvaros CFLA iesniegts ERAF projekta iesniegums "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana" Nr. 4.2.1.2/17/I/052 un 2018.gada 17.decembrī saņemts CFLA atzinums par projekta iesnieguma nosacījumu izpildi.

Piesaistīts specifiskā atbalsta mērķa 9.2.6. "Uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikāciju" Veselības ministrijas ESF projekta "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana" atbalsts tiesu medicīnas ekspertu pieredzes apmaiņas pasākumiem.

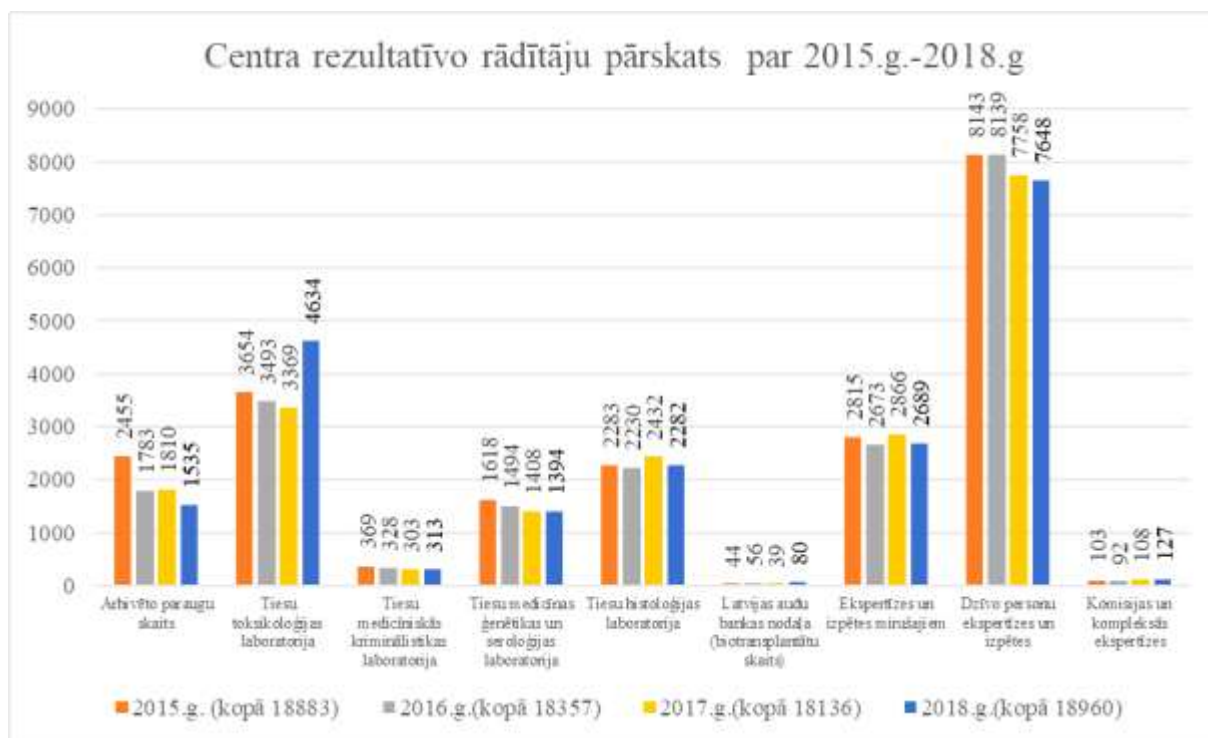
Pielikums
Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra
29.07.2015. reglamentam Nr.14-2015/V1.1.-1
ar grozījumiem no 08.03.2018.

VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRA STRUKTŪRSHĒMA

1.attēls. Centra struktūrshēma, apstiprināta 2018.gada 8.martā ar grozījumiem Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra 2015.gada 29.jūlija reglamentā Nr.14-2015/V1.1-1.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

2.attēls. Centra pamatfunkciju 2018.gada darbības rezultāti salīdzinājumā ar 2015., 2016. un 2017.gadu

3.tabula

Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpēti 2016.-2018.gadā

Rezultatīvais rādītājs	2016.gads	2017.gads	2018.gads
Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpēti	18 357	18 136	18 960
Dzīvo personu ekspertīzes un izpēti*	8 139	7 758	7 648
Mirušo ekspertīzes un izpēti*	2 673	2 866	2 689
Tiesu histoloģijas laboratorija	2 230	2 432	2 282
Tiesu medicīniskās ģenētikas un seroloģijas laboratorija	1 494	1 408	1 394
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija	328	303	313
Tiesu toksikoloģijas laboratorija	3 493	3 369	4 634
Latvijas audu bankas nodaļa (biotransplantātu skaits)	56	39	80
Tiesas sēdes	180	175	165
Izbraukumi uz notikuma vietām	130	116	90

*Dzīvo un mirušo personu ekspertīžu skaitā iekļauts komisijas ekspertīžu skaits attiecīgi dzīvām un mirušām personām. 2018.gadā kopumā veiktas 18 960 ekspertīzes un izpēti, t.sk. maksas pakalpojumi.

Salīdzinot kopējo tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu skaitu (t.sk. maksas pakalpojumus) triju gadu laikā (2016.-2018.g.) ir redzams, ka 2018.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu to skaits ir pieaudzis par 824 vienībām. Tiesu medicīnisko ekspertīžu skaitam dzīvām personām un mirušajiem ir tendence samazināties, ko var skaidrot ar 20.06.2018. pieņemtajiem grozījumiem KPL, izslēdzot 195.pantu par obligātās ekspertīzes noteikšanu mirušo nāves cēloņa noskaidrošanai vai miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai. Šis rezultāts saistāms arī ar kopējo mirstības rādītāju valstī. Savukārt ievērojami pieaudzis (par 1111 vienībām) izpēšu skaits laboratorijās, kas skaidrojams ar izpēšu skaita pieaugumu TTL, pamatojoties uz lēmumos par tiesu medicīniskās ekspertīzes noteikšanu uzdotajiem jautājumiem par apreibinošo vielu klātbūtni mirušo bioloģiskajā materiālā.

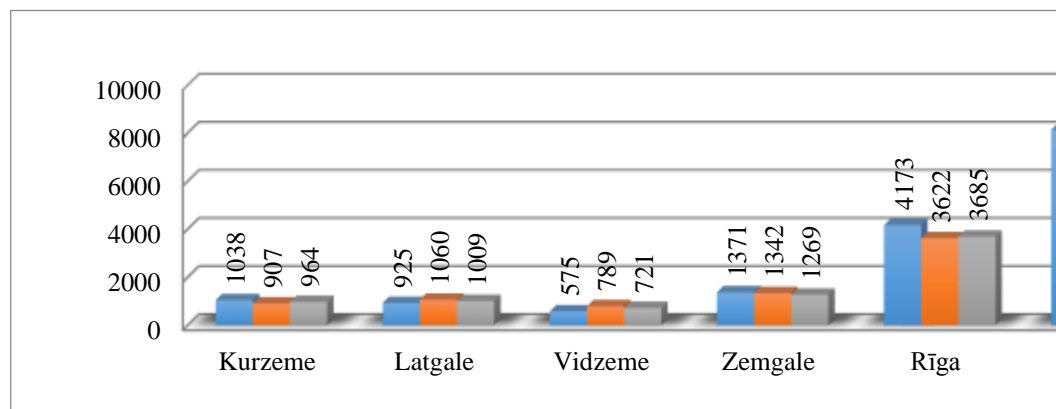
Analizējot EID pārējo laboratoriju darbu konstatēts, ka darba apjoms nedaudz samazinājies vai palicis līdzšinējā līmenī, bet izmeklējamo objektu skaits saglabājas salīdzinoši augsts un pieaudzis, kas saistāms ar sarežģītu ekspertīžu un izpēšu skaita pieaugumu.

2018. gadā EID kopumā sniedzis 794 maksas pakalpojumus, kas salīdzinājumā ar 2017.gadu atšķiras tikai par dažām vienībām, bet salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ir ievērojami pieaudzis. Vislielāko maksas pakalpojumu daļu EID sastāda laboratorijās sniegtie pakalpojumi un visvairāk TTL, kas tiek veikti noslēgtā līguma ar RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīniku ietvaros, tad seko TMĢSL, kā arī ievērojams maksas pakalpojumu skaits 2018.gadā veikts Vidzemes reģionālajā nodaļā noslēgtā līguma ar "Vidzemes slimnīcu" ietvaros.

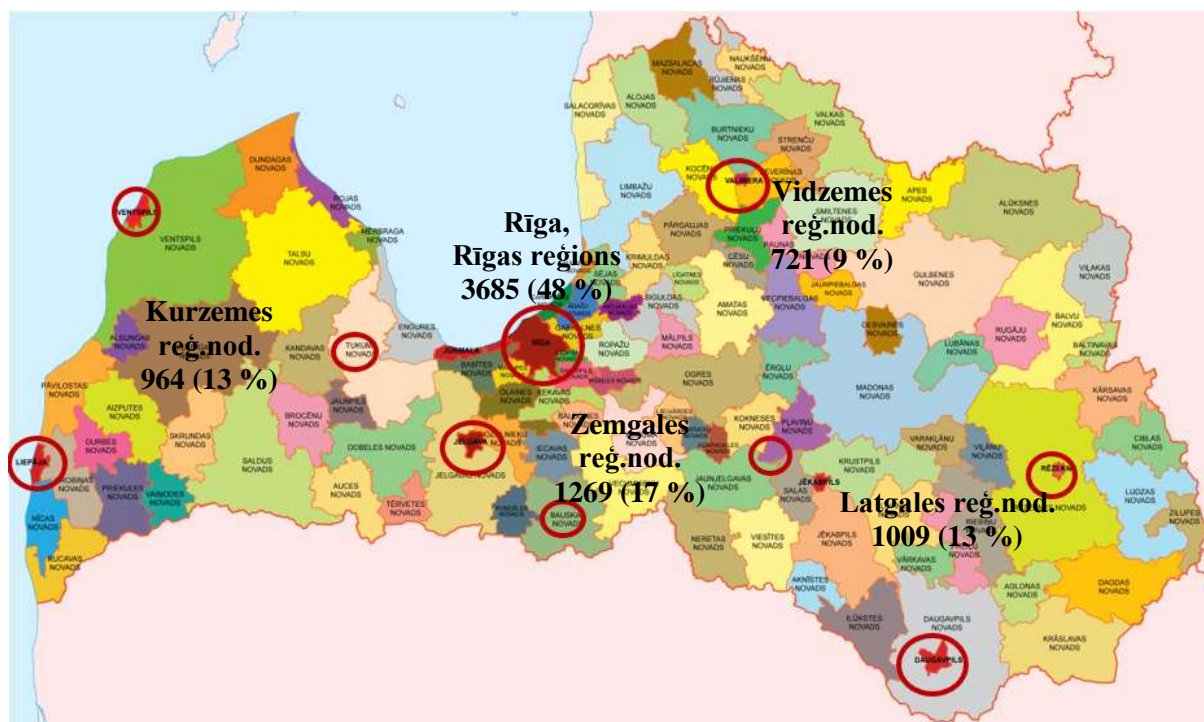
Sagatavoti bioloģiskā materiāla paraugi Līķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 „DNS Nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personu identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

LABN 2018.gadā ieguva 80 biotransplantātus ārstniecības iestāžu vajadzībām.

2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

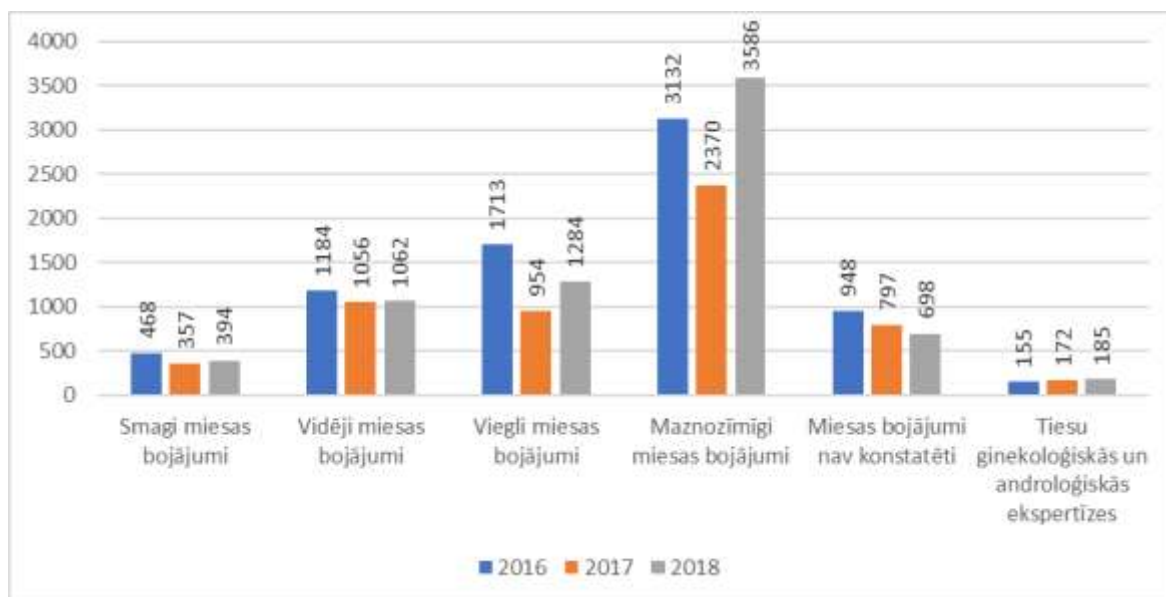
3.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes Latvijas reģionālajās nodaļās 2016.-2018.gadā

Kopējais dzīvo personu ekspertīžu skaits: 7648

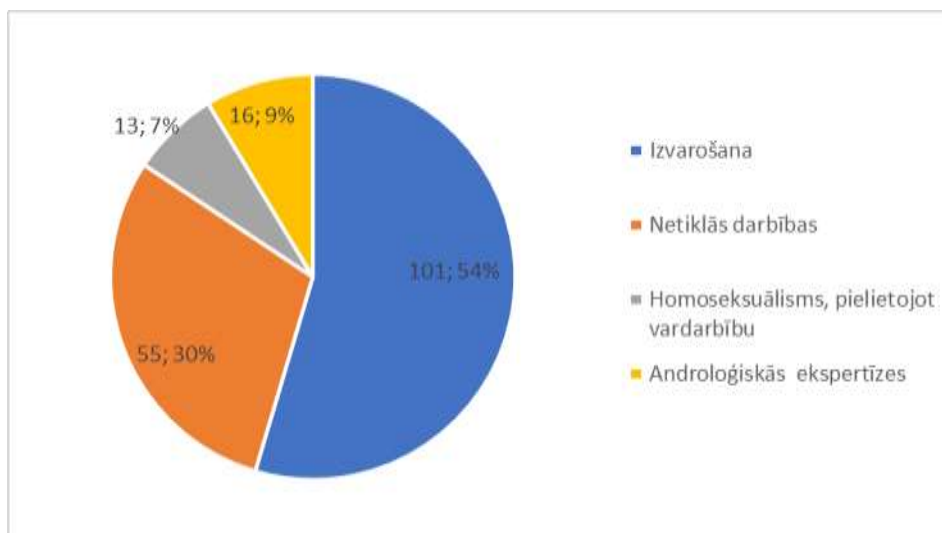
*% - no kopējā dzīvo personu ekspertīžu skaita

4.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits Latvijā 2018.gadā

5.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2016.-2018.gadā

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, procentuāli lielākā daļa 2018. gadā, kā jau arī iepriekšējos gados, ir miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas sastāda aptuveni 93,8% no visām veiktajām ekspertīzēm un izpētēm, no tām smagu miesas bojājumu gadījumi 5,5% 2018. gadā, (salīdzinājumā 2017.gadā – 4,9%), vidēji smagi miesas bojājumi – 14,8% (salīdzinoši 2016.gadā – 14,6%), viegli miesas bojājumi – 17,9% (2016.gadā- 13,1%), maznozīmīgi 50% (2016.gadā – 32,6%), miesas bojājumi nav konstatēti – 9,8% (2016.gadā – 11 %).

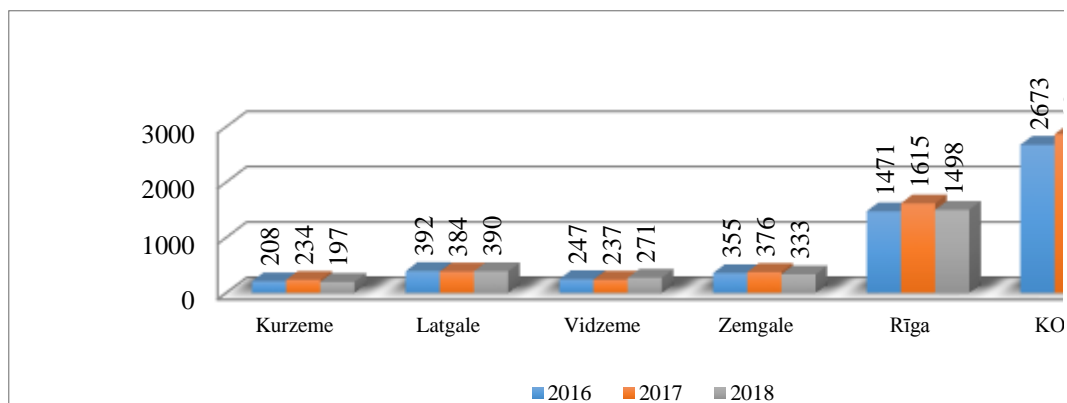

6.attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2018.gadā.

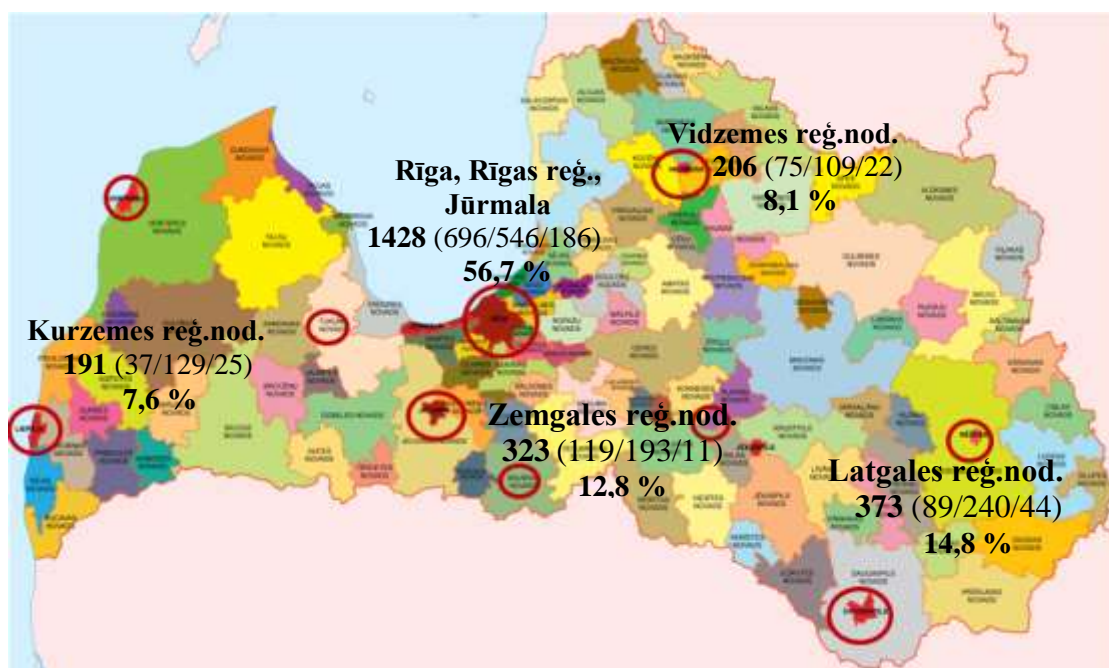
Dzimumnoziedzumos veikto ekspertīžu skaits ir palielinājies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

No tām procentuāli lielākais ekspertīžu skaits tiek veikts nepilngadīgām personām (līdz 18 gadu vecumam) - 2017.gadā - 107 gadījumi, 2018.gadā - 121 gadījums.

2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

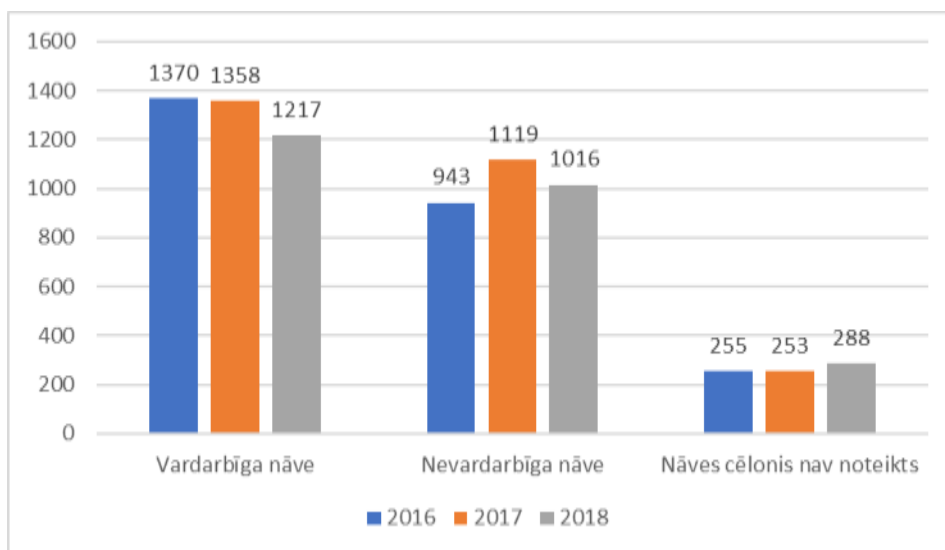

7.attēls. Mirušo tiesu medicīniskās ekspertīzes Latvijas reģionālajās nodaļās 2016.-2018.gadā.

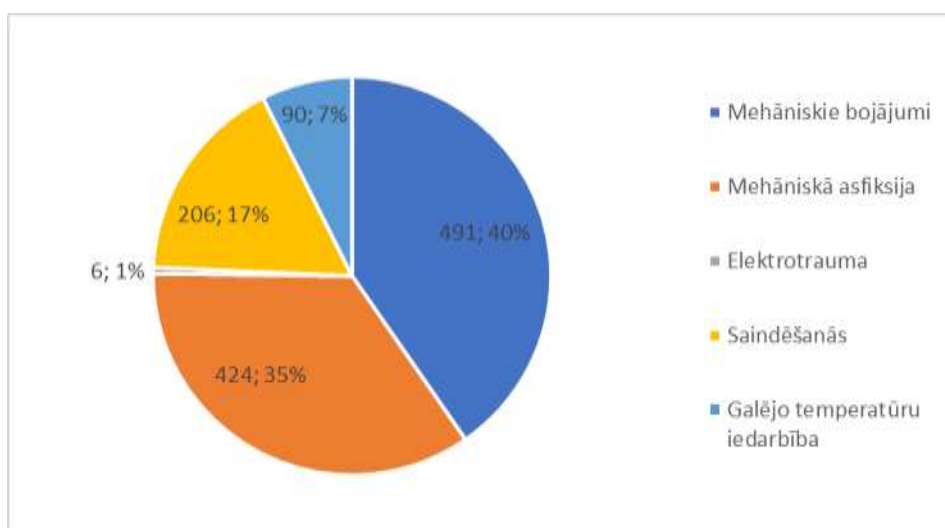

Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits	2521
Nevardarbīga nāve	1016
Vardarbīga nāve	1217
Nāves cēlonis nav noteikts	288
*% - no kopējā autopsiju skaita	

8.attēls. Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits Latvijā 2018.gadā.

9.attēls. Mirušo skaits pēc nāves veida 2016.-2018.gadā.

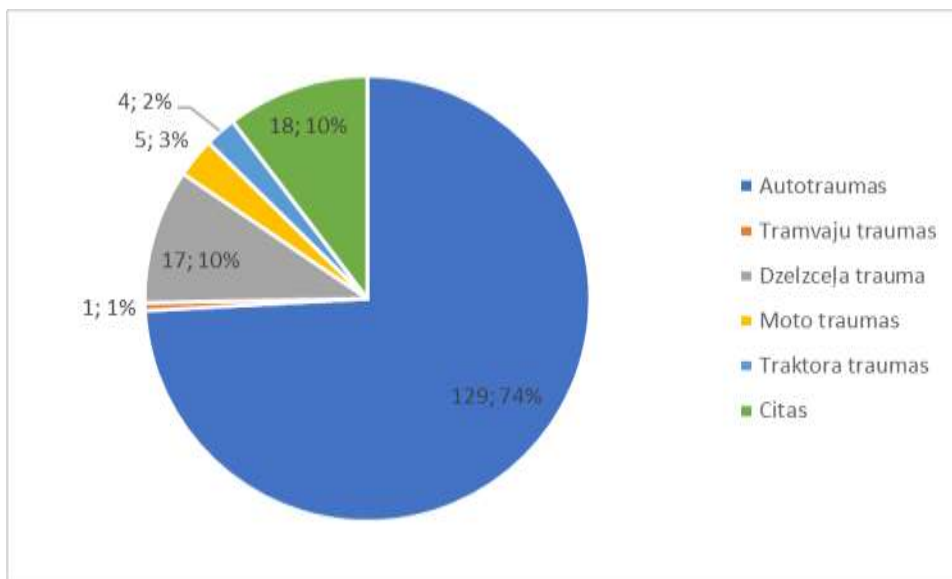

10.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma 2018.gadā.

4.tabula

Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2016.-2018.gadā

	2016	2017	2018
Slepkavības	95	100	96
Pašnāvības	395	377	333
Sadzīves un darba traumas:	880	881	788
t.sk. noslīkuši	133	140	118
t.sk. gājuši bojā zemas temperatūras iedarbībā	120	92	66

11.attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2018.gadā.

5.tabula

**Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem
Latvijā 2018.gadā**

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2018.gadā kopā
Nelaimes gadījumi	2	6	1	3	12
Pašnāvības	0	0	0	2	2
Slepkavības	0	0	0	0	0
Kopā:	2	6	1	5	14

2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

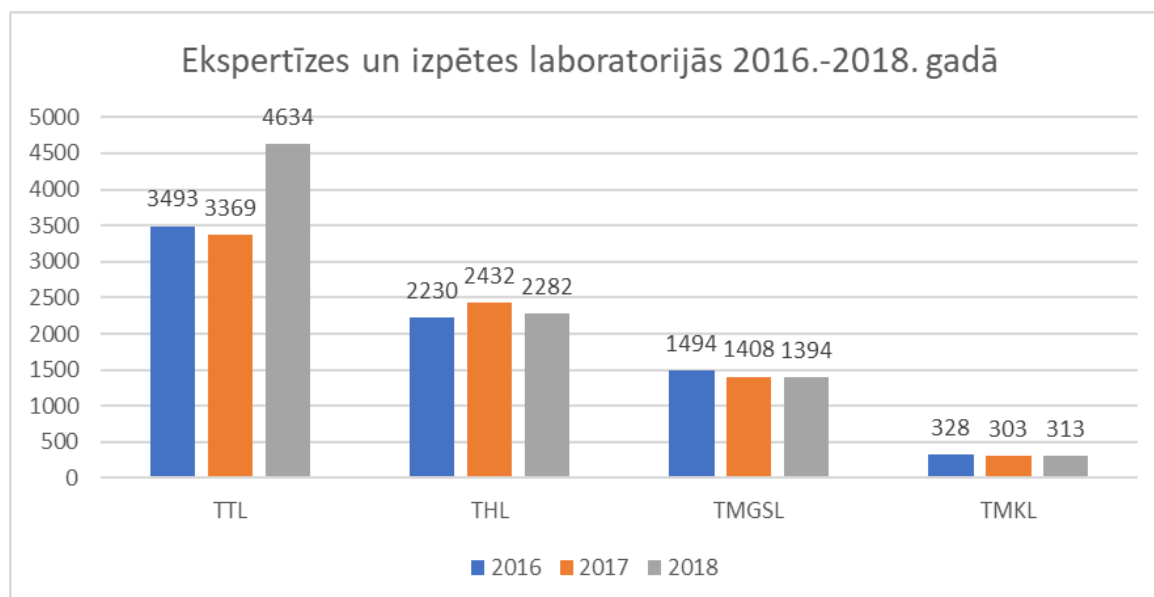
6.tabula

Komisijas ekspertīzes 2016.-2018.gadā Latvijā

	2016	2017	2018
Ekspertīžu kopējais skaits	92	108	127
Dzīvām personām	71	89	104
t.sk. atkārtotās	12	10	6
Mirušām personām	21	19	23
t.sk. atkārtotās	1	2	0

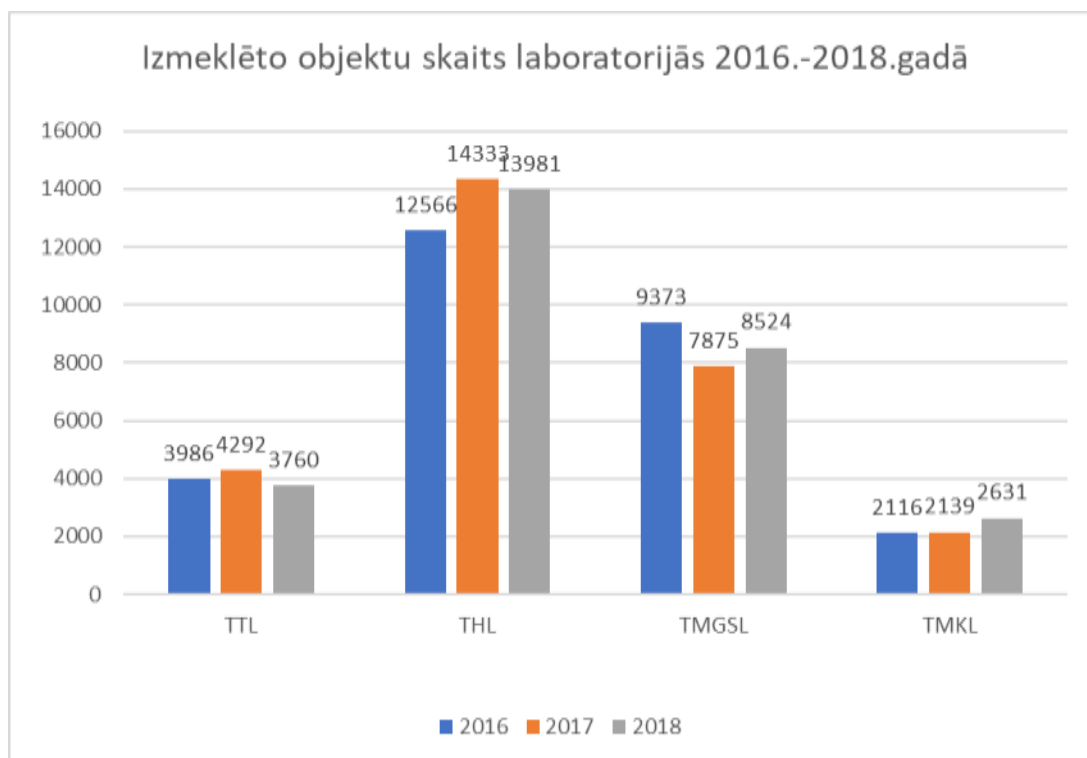
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

2018. gadā EID laboratorijas kopumā veikušas 8623 ekspertīzes un izpētes pēc procesa virzītāja un privātpersonu pieprasījumiem – attiecīgi lēmumiem un iesniegumiem, kā arī pēc EID nodaļu un RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīnikas (līguma ietvaros) nosūtījumiem (12. attēls), tas ir **45,5% no visām (kopā 18 960) EID veiktajām ekspertīzēm un izpētēm**. Salīdzinoši ar 2017. gadu un 2016.gadu, ir vērojams darba apjoma pieaugums 2018. gadā, kas attiecīgi sastāda starpību par 1111 vienību vairāk nekā 2017. gadā, kad tika veikti 7512 izmeklējumi, un par 1078 vienībām vairāk nekā 2016. gadā, kad tika veikti kopumā 7545 izmeklējumi.

12.attēls. Ekspertīzes un izpētes EID laboratorijās 2016.-2018.gadā.

Ja ekspertīžu un izpēšu skaitā pēdējos 3 gados vērojamas svārstības – 2017.gadā samazinājums, bet 2018.gadā - atkal pieaugums, tad izmeklēto objektu skaitā vērojama tendence pieaugt – 2016. gadā kopumā izmeklēts 28041 objekts, 2017. gadā - 28639, bet 2018.gadā – 28896 objekti, kas saistāms ar tiesu medicīnisko ekspertīžu apjoma un sarežģītības pieaugumu. Laboratoriju darba apjoma analīzē ir vērā ņemama specifika un izmeklēto objektu skaits laboratorijās daudz objektīvāk nekā nosūtījumu skaits atspoguļo paveiktā darba apjomu un laboratorijas personāla darba noslogojumu.

13.attēls. Izmeklēto objektu skaits EID laboratorijās 2016.-2018.gadā.

Tiesu histoloģijas laboratorijas (THL) funkcija ir veikt mirušo bioloģiskā materiāla tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes nāves cēloņa precizēšanai un noteikšanai.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (TMGSL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes, t.sk. veikt paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanas ekspertīzes, nodrošināt vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu DNS arhīvā.

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (TMKL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. bojājumu, kas nodarīti ar dažāda veida priekšmetiem u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba; pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba; kaulu atlieku izmeklēšanu dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai; asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, u.c. priekšmetiem.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (TTL) funkcija ir veikt dzīvu personu un mirušo bioloģiskā materiāla, lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. veicot alkohola, tā homologu un „surogātu”, gaistošo toksisko vielu, kodīgo un destruktīvo vielu, narkotisko un psihotropo vielu, dažādu medikamentu u.c. veida vielu noteikšanu. TTL vadītājs LATAK testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju tehniskā eksperta statusā piedalījies rutīnās testēšanas laboratorijas pirmreizējā akreditācijas procesā, kā arī akreditētas laboratorijas ikgadējā uzraudzības procesā.

EID laboratorijas strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai, kvalitātes nodrošināšanas nolūkos piedalās starplaboratoriju testēšanā Latvijas un starptautiskā mērogā.

2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu.

Audu ieguve notiek saskaņā ar likumu "Par miruša cilvēka ķermeņa aizsardzību un cilvēka audu un orgānu izmantošanu medicīnā" un atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumu Nr.1176 "Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība" prasībām.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

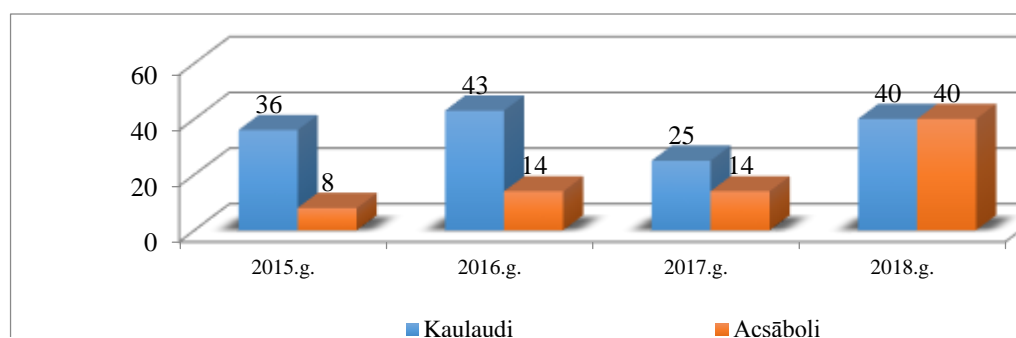
Ar 2015.gada 15.janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

LABN salīdzinājumā ar iepriekšējiem 2 gadiem donoru skaits un iegūto audu apjoms ir palielinājies.

7.tabula.

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2016.-2018.g.)

Biotransplantātu veids:	2016.g.	2017.g.	2018.g.
Acsāboli	14	14	40
Kaulaudi	43	25	40
Kopā	57	39	80
Donoru skaits	13	7	20

14.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2015.-2018.gadā)

2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (ZMP) ir Centra struktūrvienība, kas darbojas Centra direktora pakļautībā, pildot padomdevēja funkcijas.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju Centrā.

Galvenie ZMP uzdevumi ir:

- sniegt priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- sadarbībā ar Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju, Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem un organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus tiesu medicīnas jomā; kā arī sadarboties ar citu valstu tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem.

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar RSU rezidentūru tiesu medicīnas eksperta specialitātē 2018.gadā apgūst 10 rezidenti. Tiek sekots rezidentu nodrošināšanai ar darbavietām atbilstoši plānam 2017.-2021.gadam. Rezidentūras apmācību laiks tiesu medicīnā atbilstoši likumdošanai un saskaņā ar Eiropas standartiem no 2016.gada pagarināts līdz 4 gadiem. Četrus gadus rezidentūras studijas apgūst 5 rezidenti.

Realizēta rezidentu apmācība tiesu medicīnas specialitātē - sagatavoti divi jauni tiesu medicīnas eksperti. Tiesu medicīnas rezidenti pieredzējušu speciālistu vadībā veikuši zinātniski pētniecisko darbu - aizstāvēti un ar izcili un teicami vērtēti rezidentu pētnieciskie darbi:

- I.Troice-Neilande *“Pēcnāves intervāla noteikšana pēc kukaiņu attīstības uz cūku līķiem Latvijā dažādās vidēs”*. Darba vad. LU Bioloģijas fakultātes prof. V. Spuņģis. Sniegts ziņojums RSU TIF 2018.gada zinātniski praktiskā konferencē.

- A.Galuza *“Mirusu personu vecuma noteikšana pēc 4. ribas skrimšļainā gala Latvijas populācijā”*. Darba vad. TMKL vadītājs G.Grauss.

Divi rezidenti pēc RSU profesionālās augstākās izglītības diploma, kas apliecina tiesu medicīnas eksperta kvalifikācijas iegūšanu, Latvijas Ārstu biedrības izsniegto sertifikātu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē un Tiesu ekspertu padomes izsniegto tiesu eksperta sertifikātu tiesu medicīniskās tiesu ekspertīzes dzīvo un mirušo personu tiesu medicīniskās izpētes specialitātē iegūšanas turpina darbu Centrā kā tiesu medicīnas eksperti.

Iesniegti VM priekšlikumi par audu pētījumu normatīvu regulējumu.

Kopš 2017. gada Centrs iekļāvies jaunizveidotās LU KPMI struktūrā ar nodibinātu Tiesu medicīnas pētījumu nodaļu, kuru vada vecākā tiesu medicīnas eksperte, Dr. med. J.

Vamze-Liepiņa. J.Vamze-Liepiņa kā projekta vadītāja izstrādāja un iesniedza klīniski - morfoloģisku pētniecisko projektu (Centrs sadarbībā ar RAKUS Patoloģijas centru un klīnicistiem asoc.prof. S. Isajevu, O. Teteri, A. Strēlnieku, G. Poguli) “*Pēkšņas kardiālas nāves morfoloģiskais raksturojums Latvijas iedzīvotājiem darba spējīgā vecumā*” granta iegūšanai LZP projektu konkursā. Projekta tēma apstiprināta, taču bez finansiāla atbalsta.

LĀB Apmācītiesīgo ārstu sarakstā pašlaik ir 18 tiesu medicīnas eksperti, kuri 2018. gadā apmācījuši 10 tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentus.

Apstiprinātas TMKL metode “Fizikālu faktoru (elektrības, temperatūras) radītu bojājumu izmeklēšana” 2.versija un TTL metodes “Etilēnglikola identificēšana biomateriālā” 1.versija.

Izstrādāta jauna sertifikācijas eksāmenu un eksaminācijas jautājumu versija un iesniegta LĀB.

Veikts rezidentu studiju kursu aprakstu pārvērtējums un jaunu versiju izveidošana tiesu medicīnas apakšdisciplīnās.

Rezidentu publikācijas un prezentācijas starptautiskos un vietējos forumos:

- A. Galuzas dalība LU pētnieciskā darbā un darba “*Mucosal Nervous Tissue and Inflammatory Infiltrate in Appendicitis*” prezentācijā, konference “XXVI International Symposium on Morphological Sciences ISMS 2018”, Prāga, Čehija.

- J.Markovs, A.Galuza, N.Basova, G.Knipše, S.Vasiljeva, & G.Smirnova. *In vitro studies of iron absorption and activity of glutathione peroxidase in intestinal mucosa of the chicken*. European Journal of Biological Research, 8(3), 168-173.

- J.Kamiševa, J.G.Pavļenko, N.Skidenko. *Случай из практики – посмертное определение медицинских препаратов в телах детей после эксгумации, материалы конференции Евразийское партнерство судебных экспертов*, с. 192-193, Minska, 19.-20.04.2018, Zinātniski praktiskā konference Minskā.

- A.Aļekperova, D.Repina, N.Skidenko, I.Ščerbinska. *Случай из практики – смерть детей от бытовых несчастных случаев*, с. 189-191, Minska, 19.-20.04.2018, Zinātniski praktiskā konference Minskā.

3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Centra pamatdarbība pārskata periodā finansiāli tika nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas „Rezidentu apmācība”, “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)” ietvaros.

Pārskata perioda finanšu resursi izdevumu segšanai – EUR 3 158 731, tajā skaitā:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – EUR 3 067 967 (97 %);
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – EUR 90 764 (3 %).

Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvarā Centrs apguva finansējumu 2 985 508 EUR apmērā, t.sk. papildus piešķirto finansējumu 137 953 EUR apmērā Centra infrastruktūras uzturēšanai un uzlabošanai (Finanšu ministrijas 23.04.2018. rīkojums Nr.142 "Par budžeta apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un budžeta izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām"). Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvaros Centrs veica sekojošas aktivitātes:

- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana vardarbīgā nāvē mirušajiem, neatpazītām mirušām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana cietušajām un aizdomās turētām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana lietiskajiem pierādījumiem;
- konsultatīvas palīdzības sniegšana tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm tiesu medicīnas jomā;
- iespēju robežās ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem.

Pārskata periodā netika apgūti EUR 26 961 kārtējiem izdevumiem, kas saistīts ar pašu ieņēmumu plāna neizpildi, kā rezultātā pārskata periodā salīdzinot ar pārskata plānu nebija iespējams veikt izdevumus plānotajā apjomā. Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu neizpilde izdevumu daļā ir attiecināmi uz atlīdzību 14 009 EUR apmērā un precēm un pakalpojumiem 12 952 EUR apmērā.

Budžeta apakšprogrammas “Rezidentu apmācība” ietvarā Centrs apguva finansējumu EUR 152 557 apmērā un veica tiesu medicīnas nozares speciālistu sagatavošanu, nodrošinot rezidentūru vidēji 8.5 rezidentiem gadā (no janvāra līdz jūnijam tika apmācīti 9 tiesu medicīnas nozares speciālisti, no jūlija līdz decembrim - 8 tiesu medicīnas nozares speciālisti).

Budžeta apakšprogrammas “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)” ietvaros Centrs nodrošināja projekta Nr.2.2.1.1/17/I/033 “Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība” īstenošanu. Centrs 2018.gada martā ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēdza vienošanos par projekta īstenošanu, apguva finansējumu EUR 20 606 apmērā, nodrošinot publicitātes pasākumus, projekta vadību, biznesa procesu (lietotāju stāstu) specifikācijas izstrādi, organizējot IS tehniskās specifikācijas izstrādi. Pārskata periodā netika apgūti EUR 60 kārtējiem izdevumiem, kas saistīts ar projekta budžeta kopsavilkuma izmaksu pozīcijas

Nr.1 "Projekta vadības izmaksas saskaņā ar netiešo izmaksu vienoto likmi" maksājuma pieprasījuma plāna izmaiņām, attiecīgi mainījušās sākotnējās maksājuma prognozes, tādējādi pārceļot maksājuma pieprasījumu iesniegšanu laika periodā uz priekšu.

8.tabula.

Nr. p.k.	Posteņa nosaukums	Iepriekšējā 2017.gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2018.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	2 520 200	3 185 692	3 158 731
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	2 447 365	3 067 967	3 067 967
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 447 365	3 067 967	3 067 967
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	72 835	117 725	90 764
2.	Izdevumi (kopā):	2 520 925	3 185 692	3 158 671
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 513 706	2 522 294	2 513 706
3.1.	Atlīdzība:	2 297 730	2 804 569	2 790 500
3.1.1.	atalgojums	1 826 412	2 217 496	2 206 157
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	471 318	587 073	584 343
3.2.	Preces un pakalpojumi:	215 976	278 383	265 431
3.2.1.	komandējumi	2 049	8 430	8 050
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	213 927	269 953	257 381
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	7 219	102 740	102 740
4.2.1.	kapitālās iegādes	7 116	96 989	96 989
	intelektuālie īpašumi	103	5 751	5 751
4.2.2.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	0	0	0

Centra darbības nodrošināšanai piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iekasētie pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: aktualizēta un papildināta informācija Centra ārējā mājaslapā.

Veikta ekspertīžu kvalitātes kontrole: atbilstoši Centra EID testēšanas rezultātu kvalitātes kontroles 2018.gada plānam un procedūrai VTMEC-P-03 “Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole” reizi pusgadā veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu un izpētes aktu kvalitātes kontrole.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi: Pamatojoties uz Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra (turpmāk – Centrs) 2018.gada 24.aprīlī apstiprināto un 2018.gada 9.novembrī aktualizēto “Centra EID nodaļu iekšējo kvalitātes auditu programmu 2018.gadam”, “Centra Latvijas audu bankas nodaļas auditu programmu 2018. un 2019.gadam” un “Centra EID laboratoriju un to atbalsta funkciju iekšējo kvalitātes auditu programmu 2018.gadam” 2018.gadā Centrā veikti 22 horizontālie iekšējie kvalitātes auditi un 1 plānotais vertikālais iekšējais kvalitātes audits, kas ir ievērojami vairāk kā iepriekšējos gados. 2018.gadā Centrā veikta 6 jaunu iekšējo auditoru apmācība.

2018.gadā konstatētas 87 neatbilstības (62 novērojumi, 8 neatbilstības) un sniegti 17 priekšlikumi darbību pilnveidei.

Nemot vērā būtisku auditu skaita pieaugumu 2018. gadā un vērtējot 3 gadu dinamiku – absolūtajos skaitļos konstatēto neatbilstību un novērojumu skaits, kā arī dažāda veida priekšlikumu skaits ir palielinājies, taču vidēji uz vienu auditu konstatēto neatbilstību skaits ir samazinājies. Auditos kopumā ir iegūta pārliecība par darbinieku izpratni par prasībām, kas jāievēro savā darbā, kā arī Centra nozīmīgāko procesu un ar tiem saistīto prasību izpildē, par kvalitātes rokasgrāmatu, normatīvajiem aktiem un procedūrām.

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības, veikts efektivitātes izvērtējums.

Veikta laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana, apkope un pārbaude - Amplifikatori (2), analizators (1), termomikseris (1), mehāniskās pipetes (16), termostati (5), termometri elektroniskie (7), svāri (10), mikroskopi (8) u.c.

Centra pielietojamo metožu un metodisko norādījumu pilnveide: 2017.gadā izstrādātā metode “Miesas bojājumu noteikšanas un novērtēšanas metode” 2018.gadā apstiprināta Nacionālajā veselības dienestā kā medicīniskā tehnoloģija un reģistrēta Tiesu ekspertu padomē. Apstiprinātas un ieviestas praksē procedūras “Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes veikšana” un “Komisijas ekspertīžu tiesu medicīniskās ekspertīzes veikšana”.

Sadarbība ar klientiem: Latvija.lv portālā aprakstīti un publicēti Centra publiskie pakalpojumi, arī Centra mājaslapā publicēti Centra valsts pārvaldes pakalpojumi sadaļā “Maksas pakalpojumi” http://vtmec.gov.lv/inc_docs/userfiles/Valsts_parvaldes_pak.pdf

Ārējo institūciju vērtējumi:

2018.gadā LATAK uzraudzības novērtējumā tika apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK piešķirtais reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-03-2013) Centra laboratorijām atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” sekojošās sfērās:

- DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā;
- psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos;
- ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrumsos.

Veselības inspekcija veica Centra obligāto prasību ārstniecības iestādēm, higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna, vides pieejamības un zāļu aprites atbilstības Epidemioloģiskās drošības likuma, Ārstniecības likuma un Farmācijas likuma prasībām pārbaudi (05.03.2018.), kur tika konstatēts, ka Centrs atbilst vērtēto normatīvo aktu prasībām, tomēr konstatētas neatbilstības atsevišķu prasību izpildē, uzdoti veicamie pasākumi un tie izpildīti.

Zāļu valsts aģentūra veica LABN telpu, aprīkojuma, iekārtu, personāla un dokumentācijas atbilstības 2013. gada 22.oktobra MK noteikumiem Nr.1176 "Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība" pārbaudi (16.03.2018.), kur tika konstatēti 2 būtiski trūkumi un 4 citi trūkumi, sagatavots trūkumu novēršanas plāns un tie novērsti.

Apbalvojumi un pateicības:

- Centra direktors E.Harasimjuks un Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietniece J. Vamze – Liepiņa apbalvoti ar Jubilejas goda zīmēm Latvijas valsts policijai 100;

- vecākais tiesu medicīnas eksperts, asoc. profesors O.Teteris par ieguldījumu veselības aprūpē un tiesu medicīnas eksperta speciālitātes attīstībā apbalvots ar LĀB otrās pakāpes Goda zīmi "Cilvēka laiks"; par ieguldījumu tiesu medicīnas nozares attīstībā, kā arī studentu un jauno speciālistu apmācībā un sabiedrības izglītošanā saņēmis LR Ministru kabineta Atzinības rakstu;

- vecākais tiesu medicīnas eksperts G.Vabels saņēmis Veselības ministrijas Atzinības rakstu par ilggadēju, godprātīgu darbu un personīgo ieguldījumu Latvijas tiesu medicīnas attīstībā, jauno speciālistu apmācībā;

- ASV vēstniecība izteikusi pateicību Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietniecei J. Vamzei – Liepiņai par palīdzību un sadarbību sakarā ar ASV pilsoņa traģisko nāvi;

- Vidzemes tiesas apgabala prokuratūra izteikusi pateicību vecākajam tiesu medicīnas ekspertam V.Vītolam par viņa profesionālo darbību.

5. PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai Centrā strādā augsti kvalificēts personāls: pamatdarbības funkciju veicēji - vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls - laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 14 ir valsts civildienesta ierēdņi (struktūrvienību vadītāji un viņu vietnieki).

9.tabula.

Nr. p.k.	Amata nosaukums	Amata vietu skaits	Slodze
Kopā, no tiem:		164	150.7
Administratīvā vadība		2	2
Atbalsta funkciju veicēji		20	19.5
Pamatdarbības funkciju veicēji, no tiem:		142	129.2
Tiesu medicīnas eksperti un ārsti patologi		55	50,5
	Direktora vietnieks, Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītājs	1	1
	Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietnieks	1	1
	Nodaļas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	6	6
	Laboratorijas vadītājs, vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Laboratorijas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Nodaļas vadītāja vietnieks - vecākais tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Vecākais tiesu medicīnas eksperts	28	25,75
	Vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Tiesu medicīnas eksperts	6	6
	Speciālists – tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Ārsts patologs	2	1
	Ārsts stažieris	4	1,75
Ārstniecības un aprūpes personas		53	49.5
	Galvenā māsa	1	1
	Sertificēts biomedicīnas laborants	16	16
	Eksperta palīgs	36	32.5
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personas		34	29.2
	Māsas palīgs	5	4,25
	Sanitārs	24	20.2
	Reģistrators	4	4
	Fotogrāfs	1	0.75

15.attēls. Amata vietu % sadalījums pa amatu grupām 2018.gada 31.decembrī.

Personāla rotācija un mainība

Nodarbināto skaits 2018.gadā bija vidēji 161 darbinieki, darbinieku maiņas koeficients 13 % (pēc atbrīvoto darbinieku skaita).

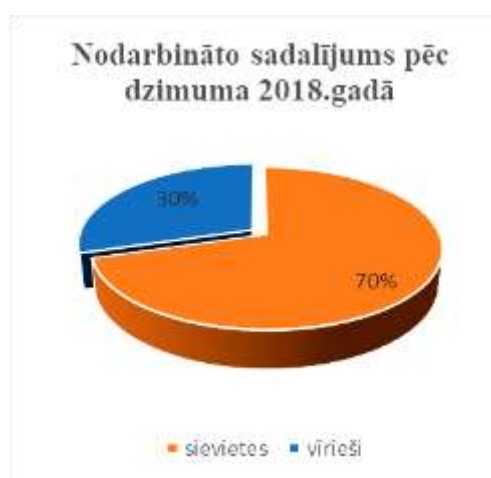
2018.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 10 darbiniekiem. Noticis viens ierēdņu amata konkurss. Personāla atlases rezultātā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 11 darbiniekiem.

Nodarbināto sadalījums pēc izglītības ir sekojošs: augstākā izglītība ir 57%, profesionālā vidējā (tajā skaitā profesionālā) izglītība ir 36%, cita veida izglītība ir 7%.

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām ir sekojošs: 57% Centrā nodarbināto ir vecumā virs 50 gadiem, 37% nodarbināto ir vecumā no 30 līdz 50 gadiem.

16.attēls. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām.

17.attēls. Nodarbināto sadalījums pēc dzimuma

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām iestādēm) sniegtas konsultācijas, t.sk., lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē, saistībā ar lietisko pierādījumu apskati, u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjiem (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā. Fiziskām personām sniegtas konsultācijas par Centrā sniegtajiem maksas pakalpojumiem un to pieejamību.

Uzturēta un aktualizēta Centra mājaslapā esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem, normatīvajiem aktiem, kvalitātes vadību.

Aprakstīti un publicēti Centra publiskie pakalpojumi Latvija.lv portālā, kas publicēti arī Centra mājaslapā sadaļā “Maksas pakalpojumi” http://vtmec.gov.lv/inc_docs/userfiles/Valsts_parvaldes_pak.pdf

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegtie valsts pārvaldes* pakalpojumi un to izpildes rādītāji 2018.gadā:

Nr.p.k.	Pakalpojums	Saite uz www.latvija.lv	Pakalpojumu izpildes rādītāji			
			Skaitis	Kanāls	Izpildes kavējumi	Sūdzību skaits
1.	Mirušo personu izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2994/ProcesaAp_raksts	4	klātiene	nav	0
2.	Dzīvo personu izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2995/ProcesaAp_raksts	26	klātiene	nav	0
3.	Bioloģiskas izcelsmes pēdu klātbūtne	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2987/ProcesaAp_raksts	1	klātiene	nav	0
4.	Ķīmiski toksikoloģiskā izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p3001/ProcesaAp_raksts	8	klātiene	nav	0
5.	Bioloģiskas izcelsmes traipu DNS izpēte (DNS profila noteikšana)	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p4623/ProcesaAp_raksts	0	-	-	-
6.	Paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības ekspertīze	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2138/ProcesaAp_raksts	23	klātiene	nav	0
7.	Ūdens un citu šķidrumu kvalitātes analīzes ar "Spectroscan" aparātu	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2999/ProcesaAp_raksts	0	-	-	-
8.	Izraksts no tiesu medicīniskās ekspertīzes	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p2998/ProcesaAp_raksts	0	-	-	-
9.	Mācību lekcija (izņemot lekciju medicīniska un juridiska profila augstskolas studentiem), pēc juridiskas personas iesnieguma	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p4608/ProcesaAp_raksts	4	klātiene	nav	0
10.	Mirušā apkope un uzglabāšana	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p4629/ProcesaAp_raksts	24	klātiene	nav	0

*Saskaņā ar 2017. gada 4. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība”.

2018.gadā Centrs realizējis sadarbību ar dažādām izglītības iestādēm, kuras ietvaros notikušas studentu mācību vizītes /lekcijas Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas un Biznesa augstskolas “Turība” studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem. TMĢSL prakse novadīta arī Nīderlandes policijas ekspertu koledžas studentam. Saņemta pateicība no SIA “Biznesa augstskola Turība” un Alberta koledžas par sniegto iespēju studentiem iepazīt Centru.

Centra speciālisti snieguši informāciju masu medijiem par izmeklēto nāves gadījumu statistiku, par neatpazītām personām, bērnu un pusaudžu nelaimes gadījumiem, par nosalušajiem, u.c. gadījumu statistiku.

Centra pārstāvji piedalījās TV24 Pētera Apiņa vadītajā raidījumā “Ārsts.lv”, sniedzot informāciju sabiedrībai par Centra sniegtajiem pakalpojumiem t.sk. par paternitātes ekspertīzēm. Pēc LĀB ierosinājuma tapusi publikācija: Teteris, O., Sabule, A., Latvijas tiesu medicīnai – 95, ārsts.lv., 2018. decembris, Nr.12(40) lpp. 53.-57.

Centrs ir ņēmis dalību arī Ēnu dienās - EID struktūrvienībās Liepājā un Rīgā, kā arī Centra Lietvedības nodaļā 2018. gadā realizēta Ēnu diena.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas eksperti 2018.gadā piedalījās Starptautiskajā zinātniskajā konferencē “*Eurasian forensic experts partnership: challenges, problems, ways of solutions and prospects of development*” Baltkrievijas Tiesu ekspertīžu institūtā, Minska. (19.-20.04.2018.). Tās laikā parakstīta Vienošanās par sadarbību tiesu medicīnas jomā starp Baltkrievijas Republikas Valsts tiesu ekspertīzes komiteju un Centru.

Centrā viesojās un ar lekcijām uzstājās Tiesu medicīnas ekspertu asociācijas uzaicinātie vieslektori - Somijas Tiesu medicīnas departamenta profesore Riitta Kauppila un Bonnas universitātes Tiesu medicīnas institūta profesors B.Madea.

Centra vadība un tiesu medicīnas eksperti piedalījās pieredzes apmaiņas vizītē Audu ziedošanu un Transplantācijas institūtā (*Donation and Transplantation Institute*) Barselonā (27.-29.11.2018.). Vizītes laikā parakstīts savstarpējās sadarbības līgums audu izmantošanas jomā.

Centra tiesu medicīnas eksperti un rezidenti 2018.gadā piedalījās:

1. Galuza A. konferencē “*XXVI International Symposium on Morphological Sciences ISMS 2018*” ar prezentāciju “*Mucosal Nervous Tissue and Inflammatory Infiltrate in Appendicitis*”, Prāga, Čehija.

2. Publikācijās:

- Aļekperova, A., Repina, D., Skidenko, N., Ščerbinska, I., *Prakses gadījumi: bērnu nāve sadzīves nelaiemes gadījumos, “Eurasian forensic experts partnership: challenges, problems, ways of solutions and prospects of development”* konferences materiāli, Minska, Baltkrievija, Pravo i ekonomika, 2018, lpp.189.-191

- Kamiševa J., Pavļenko J.G., Skidenko N. *Prakses gadījums: medicīnisko preparātu noteikšana ekshumētu bērnu mirstīgajās atliekās, “Eurasian forensic experts partnership: challenges, problems, ways of solutions and prospects of development”* konferences materiāli, Minska, Baltkrievija, Pravo i ekonomika, 2018, lpp. 192-193

- Markovs, J., Galuza, A., Basova, N., Knipse, G., Vasiljeva, S., & Smirnova, G. (2018). In vitro studies of iron absorption and activity of glutathione peroxidase in intestinal mucosa of the chicken. *European Journal of Biological Research*, 8(3), 168-173. Retrieved from <http://journals.tmkarpinski.com/index.php/ejbr/article/view/55>

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/ kontroldarbos. 2018.gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL un TTL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). 2018.gadā saņemti sertifikāti par veiksmīgu dalību 2017.gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2018.gada decembrī nosūtīti pārbaudei 2018.gadā veiktā starptautiskā pārbaudes darba rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).

2. Dalība UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) (*International quality assurance programme International collaborative exercise ICE*) organizētajā pārbaudē (2018.gadā 2 kontroldarbi), Tiesu toksikoloģijas laboratorijai saņemot pozitīvu vērtējumu par psihoaktīvo vielu un to metabolītu noteikšanu.

8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2019.GADĀ

1. Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas reformas koncepcijas un tiesu ekspertīžu institūta reformas ietvarā, attīstot pamatprocesu veiktspēju un kvalitāti, nodrošinot ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju:

1.1. izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai Centra darbības stratēģiju; optimizēt Centra darba organizāciju un struktūru, t.sk., atbilstoši veselības aprūpes sistēmas reformas koncepcijas un tiesu ekspertīžu institūta reformas ietvaram.

1.2. realizēt ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes izpētes procesu optimizācija un attīstība" aktivitātes ekspertīzes un izpētes procesa optimizācijai atbilstoši projekta laika grafikam, aktīvi piedaloties pamatfunkciju veicošo struktūrvienību vadītājiem un darbiniekiem.

1.3. veikt sistēmas izstrādes iepirkumu un uzsākt Tiesu medicīnas ekspertīzes informācijas sistēmas izstrādi.

2. Ieviest centralizētu dokumentu vadības sistēmu un veikt saistīto normatīvu aktualizēšanu.

3. Uzturēt un paaugstināt pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu, realizējot starptautisku sadarbību un apmācīties medicīnas rezidentus:

3.1. turpināt sadarbību ar RSU un LU zinātniski pētniecisko darbu tiesu medicīnas jomā izstrādē.

3.2. realizēt aktualizēto tiesu medicīnas ekspertu rezidentu apmācību programmu, t.sk. iekļaujot jaunākās tehnoloģijas.

3.3. realizēt tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta apmācību programmas.

3.4. realizēt ekspertu teorētiskās apmācības, iesaistot Latvijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju.

3.5. realizēt tālākizglītības un pieredzes apmaiņas pasākumus, t.sk. starpresoru un starptautiskā līmenī, piedalīties nacionāla un starptautiska līmeņa kongresos ar ziņojumiem.

4. Uzturēt un pilnveidot Centra iekšējās kontroles sistēmu:

4.1. sadarbībā ar Valsts kancelejas trauksmes cēlāju kontaktpunktu izveidot trauksmes celšanas mehānismu.

4.2. nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai - realizēt Pretkorupcijas pasākumu plānā 2017.-2020.gadam noteiktos pasākumus, pārskatīt korupcijas riskiem visvairāk pakļautos amatus un attiecībā uz šiem amatiem noteiktos kontroles mehānismus, izvērtēt 2019.gada Pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.

4.3. turpināt veikt iekšējos kvalitātes auditus par kritēriju izvirzot gan ISO/IEC 17025 standarta prasības, gan iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

5. Pilnveidot Centra pārvaldību un normatīvo regulējumu:

5.1. uzturēt un pilnveidot kvalitātes pārvaldības sistēmu Latvijas audu bankas nodaļā atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām.

5.2. kvalitātes pārvaldības sistēmas un laboratoriju akreditācijas statusa uzturēšana, t.sk. LATAK konstatēto trūkumu novēršana.

5.3. pilnveidot iekšējo normatīvo regulējumu, veikt tiesu medicīniskās izpētes metožu aktualizācijas izvērtēšanu un jaunu metožu izstrādi.

5.4. Aktualizēt Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādi.

6. Uzlabot Centra infrastruktūru:

6.1. Realizēt ERAF projekta "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana" aktivitātes atbilstoši projekta laika grafikam;

6.2. Realizēt Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra 6.korpusa paplašināšanas (funkcionāla pielāgošana Zinātniski - praktiska institūta izveidei sadarbībā ar Valsts patoloģijas dienestu un Universitāšu (RSU, LU) Patoloģijas katedrām) Hipokrāta ielā 2 k 6, Rīgā būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādi.

Plānotie sadarbības projekti un pētījumi.

2019.gadā turpināsies sadarbība ar:

1. Audu ziedojumu un Transplantācijas institūtu (*Donation and Transplantation Institute*) sadarbības līguma ietvaros.

2. Baltkrievijas Tiesu ekspertīžu institūtu sadarbības līguma ietvaros.

3. ārstniecības iestādēm, ar kurām Centrs noslēdzis sadarbības līgumus audu iegūšanas un izmantošanas jomā - VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīcas" Acu centru un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” attīstot ārstniecības iestāžu nodrošināšanu ar natīviem audiem no mirušiem donoriem.

4. RAKUS Patoloģijas centru tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanā un TSK tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā dzīvām personām pie aizdomām uz saindēšanos ar nezināmām indīgām vielām.

5. LU Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūtu zinātniskajos projektos.

6. RSU Tālākizglītības fakultāti rezidentu, Juridiskās fakultātes studentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā.

7. LU studentu un rezidentu apmācībā.

8. Dalība Tiesu ekspertu padomes Ētikas komisijā.

Direktora p.i.

Inga Martinova

Inga Martinova, 67547025
inga.martinova@vtmec.gov.lv